

פתרון שאלות על הצומח בארץ ישראל

אלה תשובות שאני מציעה. אם מצאתם טעות – אשמח אם [תכתבו אלי](#) ואתקן.

62 השאלות הראשונות הועתקו ממבחני רישוי של קורס מורי דרך מהשנים
2000-2017

1. איזה מן הצמחים הבאים אופייני לסתיו:
(א) כלנית, כרכום, חצב
(ב) **חלמונית, סתונית, כרכום**
(ג) חלמונית פרג, סביון
(ד) חצב, רותם, נרקיס
2. החלק השימושי בצלף:
(א) הניצנים
(ב) הפירות
(ג) הקוצים
(ד) **כל התשובות נכונות**
3. היותו של עץ נשיר בחורף מוסברת באופן הבא:
(א) זהו עץ רגיש לקור ויובש
(ב) **זהו עץ ממוצא צפוני (עם חורף קר)**
(ג) זהו עץ ממוצא ים-תיכוני
(ד) זהו עץ סרק
4. תפוח סדום גדל באזור:
(א) הר סדום בלבד
(ב) **אזור הבקע הסורי אפריקני**
(ג) באזור מדבר יהודה והנגב
(ד) בכל הארץ
5. החלמית היא צמח:
(א) הגדל אך ורק ליד מקווי מים
(ב) **צמח בר נפוץ ואכיל הגדל במקומות רבים בארץ**
(ג) צמח רעיל ממנו מכינים פיתיון לדגים
(ד) תשובות א + ג נכונות
6. התאמת צמחים למדבר נעשית ע"י:
(א) **צמצום שטח הפנים של העלה**
(ב) יצירת עלה חלק וחשוף
(ג) הרחבת שטח הפנים של הצמח
(ד) הבלטת הפיוניות

7. איזה מהגידולים הבאים שייך לחקלאות הבעל המסורתית באזורים ההרריים בארץ ישראל?
 (א) התמר
 (ב) **הזית**
 (ג) האבטיח
 (ד) ירקות
8. צמח גיאופיטי הוא צמח...
 (א) בעל התאמות לתנאי מדבר קשים
 (ב) שריד של צמח מתקופה האיאוקן
 (ג) **בעל פקעת או בצל**
 (ד) בעל התאמה לתנאי קור קשים
9. צמח קוצני השוכן בעיקר על גדות נחלים ומקורות מים הוא:
 (א) לוטם מרווני
 (ב) **פטל קדוש**
 (ג) צלף מצוי
 (ד) הרדוף הנחלים
10. איזה מהצמחים הבאים משמש כצמח תבלין?
 (א) סירה קוצנית
 (ב) קידה שעירה
 (ג) **קורנית מקורקפת**
 (ד) אלון מצוי
11. בתה הוא שם של:
 (א) **תצורת צומח ים תיכוני**
 (ב) תצורת צומח מדברי
 (ג) תצורת צומח המאפיינת את צומח רצועת מישור החוף
 (ד) תצורת צומח המאופיינת על ידי אורנים ואלונים
12. מה המשותף לאזוב מצוי, צלף קוצני וקורנית מקורקפת?
 (א) כולם גדלים באזורים מדבריים
 (ב) לכולם פריחה בצבע ורוד
 (ג) כולם גדלים בערוצי נחל
 (ד) **כולם צמחי תבלין ומאכל**
13. היכן נמצאת שיטת הסוכך?
 (א) בכרמל
 (ב) בגליל
 (ג) בהרי יהודה
 (ד) **בנגב**

14. קנה הסוף ידוע גם כ:
 (א) סוף ארץ ישראל
 (ב) קנה ארץ ישראל
 (ג) סוף עין גדי
 (ד) **אין צמח כזה**
15. בימי קדם שימשה צמרנית הסלעים ל:
 (א) הפקת שמן מיוחד
 (ב) הפקת צמר עדין ומיוחד שנשזר בבגדי הכהן הגדול
 (ג) הכנת ציציות הטלית בזמן נדודי בני ישראל במדבר
 (ד) **פתיל לנר שמן**
16. איזה מהצמחים הבאים יוצא דופן?
 (א) שערות שולמית
 (ב) **לוטם שעיר** [השאר הם צמחים הידרופילים = אוהבי מים]
 (ג) פטל קדוש
 (ד) הרדוף הנחלים
17. לאיזה מן העצים הבאים פרי או חלק הראויים למאכל אדם?
 (א) חרוב מצוי
 (ב) אורן הסלע
 (ג) קטלב מצוי
 (ד) **כל התשובות נכונות**
18. איזה מבין הצמחים הבאים הוא צמח מדברי?
 (א) לוטם שעיר
 (ב) **זוגן השיח**
 (ג) דולב מזרחי
 (ד) פואה דביקה
19. אנדמי, משמעותו:
 (א) צמח תת קרקעי נטול כלורופיל
 (ב) חסר צבע
 (ג) **מין שתפוצתו מוגבלת לאזור או חבל ארץ מסוים**
 (ד) מין שתפוצתו מוגבלת לאזור הסהרו-נובי
20. את עקרונות חקלאות השלחין ניתן ללמוד ב:
 (א) **סטאף**
 (ב) אמציה
 (ג) לוזית
 (ד) אשדוד

21. אחד מגידולי החממה הבולטים בערבה משמשים ליצוא:
(א) פלפל
(ב) תותים
(ג) תירס
(ד) זית
22. אחד מהצמחים הבאים מטפס בחורש:
(א) לוטם שעיר
(ב) טיון דביק
(ג) קורנית מקורקפת
(ד) פואה מצויה
23. איזה קבוצה מהקבוצות הבאות מאפיינת את החורש הים התיכוני:
(א) רותם, קטלב, שיזף
(ב) אלה ארץ ישראלית, אלון מצוי, אשחר ארץ ישראלי
(ג) אלון תולע, שיזף, שיטה סלילנית
(ד) דולב מזרחי, אדר סורי, חרוב
24. רקפת, נרקיס, חצב, איריס הם דוגמא לצמחים:
(א) הלופיטים
(ב) הידרופיטים
(ג) אפיפיטים
(ד) גיאופיטים
25. האבקת הכלנית נעשית:
(א) על ידי יונקים
(ב) בעזרת הרוח
(ג) על ידי חרקים
(ד) על ידי ציפורים
26. בין גידולי הבעל המובהקים בארץ ישראל העתיקה נמנו:
(א) אתרוגים
(ב) קישואים
(ג) בצלים
(ד) זיתים
27. אחד מבין העצים הבאים הוא ירוק עד:
(א) אלון מצוי
(ב) אלון תבור
(ג) אלה ארץ ישראלית
(ד) דולב

28. המשותף לדררה, לנוטריה ולשיטה מכחילה:
 (א) מינים אנדמיים לארץ ישראל ולאזור המזרח התיכון
 (ב) מינים פולשים שבית גידולם הטבעי אינו בארץ ישראל
 (ג) מינים שמוצאם המשותף אירנו טורני
 (ד) מינים הנמצאים בסכנת הכחדה
29. היוצא דופן מהבאים בעלים שלו:
 (א) אורן
 (ב) ברוש
 (ג) קזוארינה
 (ד) אשחר ארץ ישראלי [אורן וברוש מחטניים, לקזוארינה מראה מחטני]
30. שלושת הגידולים הנמנים עם שבעת המינים הם:
 (א) ערבה, הדס, לולב
 (ב) רימון, תאנה, שעורה
 (ג) גפן, שקד, חיטה
 (ד) הדס, זית, תמר
31. אחד מהצמחים הבאים שייך למבשרי הסתיו:
 (א) אדמונית החורש
 (ב) סחלב הגליל
 (ג) סביון
 (ד) חלמונית
32. צמח בתפוצה רחבה הקשור במסורת הנוצרית
 (א) שיח אברהם
 (ב) שיזף
 (ג) ברקן
 (ד) קטלב
33. צמח פולש בין הצמחים הבאים:
 (א) אלת המסטיק
 (ב) חרוב
 (ג) שיטה מכחילה
 (ד) שיטה סלילנית
34. מקורו של עץ הזית ב:
 (א) אגן הים התיכון
 (ב) אפריקה
 (ג) קליפורניה
 (ד) אוסטרליה

35. הצמח הראשון הנזכר בתנ"ך
 (א) תפוח
 (ב) לוז
 (ג) **תאנה**
 (ד) אטד
36. חזזית היא:
 (א) תופעה גיאולוגית
 (ב) פטריה
 (ג) סוג צמח מדברי
 (ד) **אצה ופטריה**
37. מאפייני החורש הים תיכוני:
 (א) אורן ירושלים + אלה ארץ ישראלית
 (ב) שיזף + אלון מצוי
 (ג) **אלון מצוי + אלה ארץ ישראלית**
 (ד) קטלב + חרוב
38. ניתן למצוא חומעה ורודה ב:
 (א) הרי מנשה [גם, לא בכמויות]
 (ב) **מדבר יהודה**
 (ג) כרמל
 (ד) חרמון
39. הדבורנית היא:
 (א) סוג דבורה
 (ב) **פרח ממשפחת הסחלבים**
 (ג) מבנה כוורת מודרנית
 (ד) פרח ממשפחת המורכבים
40. עץ שאינו עומד בשלכת (ירוק עד) הוא:
 (א) אלון תבור
 (ב) שקד
 (ג) תאנה
 (ד) **אלון מצוי**
41. אזור אתר הפוגארות (בארות שרשרת) הוא הגבול הצפוני של:
 (א) שיטה מלבינה
 (ב) **דקל דום** [בהנחה שהכוונה לאתר הפוגרות בעברונה ולא בפצאל]
 (ג) תפוח סדום
 (ד) הרנוג השיטים

42. ריכוז של חצבים עשוי לרמוז על:
(א) מי תהום גבוהים
(ב) אדמת סחף
(ג) שרידים של ישוב כלכלית
(ד) אזור קבורה
43. עץ שעליו נושרים בשלכת:
(א) אורן
(ב) אלת מסטיק
(ג) תאנה
(ד) אלון מצוי
44. פרח שלעולם אינו אדום:
(א) כלנית
(ב) צבעוני ההרים
(ג) לשון הפר
(ד) פרג
45. גידול ששייך לחקלאות בעל בימי קדם:
(א) חציל
(ב) רימון
(ג) בצל
(ד) שום
46. צמח המואבק בעיקר על ידי רוח:
(א) שקד
(ב) דבורנית
(ג) זית
(ד) כלנית
47. "לימנים" ניתן למצוא בישראל ב:
(א) גליל המערבי
(ב) גבעות שפרעם – אלוני אבא
(ג) מקומות שונים בנגב ובערבה
(ד) שפלת יהודה, באזור לוזית
48. הפקת שמן זית בימינו קשורה לאזור:
(א) הגליל העליון
(ב) שפלת יהודה
(ג) הנגב
(ד) כל התשובות נכונות

49. במדבר נוכל למצוא:
 (א) פסמון, יעל, אשל, שיטה סלילנית
 (ב) יחמור, קיפוד, ערבה, הדס
 (ג) שפן, תאן, חרוב, דולב
 (ד) צבי, דורבן, דקל, קטלב
50. פוטוסינתיזה היא תהליך:
 (א) בו הופכת אנרגיית אור לאנרגיה כימית בצמחים
 (ב) בו הופכת אנרגיית אור לאנרגיה כימית בבעלי חיים
 (ג) להפקת אנרגיה חשמלית מתאים סולריים
 (ד) פיזיקלי להתפלת מי ים
51. בייעור בישראל משתמשים פעמים רבות באורן ירושלים בשל:
 (א) היותו עמיד יחסית לשריפות
 (ב) היותו עמיד בפני מחלות ומזיקים
 (ג) התאמתו לאקלים המקומי וצמיחתו המהירה
 (ד) שימושו לצרכי תעשייה
52. אחד מהבאים אינו כלול בשבעת המינים:
 (א) זית
 (ב) שעורה
 (ג) אתרוג
 (ד) תמר
53. אלון שאינו גדל בארץ באופן טבעי:
 (א) אלון השעם
 (ב) אלון תולע
 (ג) אלון התבור
 (ד) אלון מצוי
54. שבעת המינים בהם נשתבחה ארצנו: "ארץ חיטה ושעורה וגפן ותאנה ורימון, ארץ זית שמן ו..."
 (א) הדס
 (ב) דבש
 (ג) יצהר
 (ד) שקד
55. עצי שקמה ניתן לראות בארץ בעיקר ב:
 (א) שפלה ובמישור החוף
 (ב) גליל עליון
 (ג) ערבה
 (ד) גולן

56. אמצעים למניעת שריפות יער וחורש בישראל:
 (א) הגברת רעיה, יצירת שטחי חייץ
 (ב) נטיעת אורני ירושלים, הפעלת מטוסים לכיבוי
 (ג) יצירת שטחי חייץ ומניעת רעיה
 (ד) נטיעת אלונים וצמצום שבילים לכניסת כלי רכב
57. בעונת הפריחה בישראל הפרח המקדים לפרוח בין הבאים:
 (א) כלנית
 (ב) נורית
 (ג) צבעוני החרמון
 (ד) פרג
58. אבקן הוא מונח מתחום ה:
 (א) גיאולוגיה
 (ב) בוטניקה
 (ג) אנרגיה
 (ד) מטאורולוגיה
59. מין פרח אנדמי לארץ ישראל:
 (א) אדמונית החורש
 (ב) סתונית היורה
 (ג) פרג
 (ד) איריס (אירוס) הגלבוע
60. עץ שעליו נושרים בשלכת:
 (א) אורן
 (ב) אלת מסטיק
 (ג) תאנה
 (ד) אלון מצוי
61. שניים מארבעת המינים הם:
 (א) חיטה ושעורה
 (ב) רימון ולולב
 (ג) ערבה והדס
 (ד) אתרוג וזית
62. עמוד העלי הוא:
 (א) פסגת התל בשילה
 (ב) החלק המחבר בין הפרח לגבעול
 (ג) האיבר בפרח המייצר את גרגרי האבקה
 (ד) החלק הנקבי של הפרח

שאלות נוספות מהרשת:

63. שני החבלים הפיטוגאוגרפיים הגדולים של ארץ ישראל הם:
- (א) הסהרו-ערבי והאירו-סיבירי
(ב) האירנו-טורני והסודני
(ג) **הים-תיכוני והסהרו-ערבי**
(ד) הים-תיכוני והסודני
64. בעבר, כיסה את ארץ ישראל באזור השרון יער:
- (א) עצי אלון מצוי
(ב) שקמים
(ג) עצי אלה אטלנטית
(ד) **עצי אלון תבור**
65. מין אנדמי הוא:
- (א) **מין שתפוצתו מוגבלת לאזור מסוים**
(ב) מיני צמחים אדומים
(ג) מין הגורם למחלות
(ד) מין שאינו גדל בארץ ישראל
66. גיאופיטים הם:
- (א) צמחים ללא שורשים
(ב) צמחים שתפוצתם הינה כלל עולמית
(ג) **צמחי בצל או פקעת או שורש מעובה**
(ד) צמחים מאובנים
67. את חברת אורן ירושלים והלוטם נמצא על פי רוב על גבי מסלע:
- (א) בזלת
(ב) **קירטון**
(ג) גיר ודולומיט
(ד) רכסי הכורכר
68. למפנה מדרון יש בדרך כלל השפעה על הצמחייה באופן הבא:
- (א) **במפנה הדרומי הקרינה הישירה חזקה יותר ולכן הצומח דליל יותר**
(ב) במפנה הדרומי הקרינה הישירה חלשה יותר ולכן הצומח צפוף יותר
(ג) במפנה הצפוני הקרינה הישירה חזקה יותר ולכן הצומח צפוף יותר
(ד) במפנה הצפוני הקרינה הישירה חלשה יותר ולכן הצומח דליל יותר
69. בין הצמחים מבשרי הסתיו נמצא את:
- (א) חצב, כלנית, נורית, פרג
(ב) הצמחים שעומדים בשלכת
(ג) חבצלת, חצב, רקפת, נרקיס
(ד) **כרכום, חלמונית, סתוונית וחצב**

70. הכלנית, הנורית, והפרג מואבקים על ידי:
 (א) **חיפושיות**
 (ב) דבורים
 (ג) רוח
 (ד) האבקה עצמית
71. צומח חולות מישור החוף מאופיין בין השאר ב:
 (א) צמחים ממוצא מדברי
 (ב) על חולות מישור החוף לא גדלים צמחים בגלל התנאים הקשים
 (ג) צמחים אנדמיים למישור החוף שנוצרו בתהליך אבולוציוני
 (ד) **תשובות א + ג נכונות**
72. אפשר להגדיר את מערכת יחסי הגומלין בין הצמחים למאביקיהם באופן הבא:
 (א) הגמול שהצמחים נותנים הוא נמוך כי החרקים מסתפקים במועט
 (ב) כל הצמחים רמאים וכל החרקים נאיביים
 (ג) החרקים עושים הכל על מנת למצוא חן בעיני הצמחים
 (ד) **מנקודת המבט של הצמח לתת את המינימום ולקבל את המקסימום**
73. שריפות יער הפורצות אחת לכמה שנים:
 (א) לדעתם של חוקרים מסוימים הן אסון אקולוגי
 (ב) הן תמיד אירוע שלילי
 (ג) לדעתם של חוקרים מסוימים תורמות להגדלת מגוון המינים
 (ד) **תשובות א + ג נכונות**
74. כיסוי גדול יותר של צמחים במדבר נמצא על גבי קרקע:
 (א) **חולית**
 (ב) לס
 (ג) אין הבדל ביניהם מבחינת כיסוי הצומח
 (ד) צמחים אינם גדלים על גבי קרקע לס וחול
75. את ההרדוף, הפטל ושיח אברהם נמצא בעיקר:
 (א) בפסגת הרים
 (ב) **בגדות נחלים**
 (ג) על גבי חולות נודדים
 (ד) במלחות
76. האשל, המלוח, והאוכם הם צמחי:
 (א) חולות יציבים
 (ב) גדות נחלים
 (ג) **מלחות**
 (ד) פסגות הרים

77. צמחים ממוצא סודני מעדיפים אקלים:
 (א) **חם ולח**
 (ב) קר ויבש
 (ג) קר ורטוב
 (ד) גשום וסוער
78. האלונים העומדים בשלכת בארץ ישראל הם:
 (א) אלון מצוי ואלון התבור
 (ב) **אלון תבור ואלון תולע**
 (ג) אלון תולע ואלון מצוי
 (ד) אלון ארץ ישראל ואלון אטלנטי
79. נופי הצומח של הרים בחבלים הים תיכוניים עשויים להשתנות בטור סוקצסיוני הבא:
 (א) גריגה – חורש – בתה
 (ב) חורש – בתה – גריגה
 (ג) **בתה – גריגה – חורש**
 (ד) בתה – חורש – גריגה
80. תכונת הרוטמיות:
 (א) נקראת על שם שיח הרותם
 (ב) מתארת צמחים שהשירו את עליהם בקיץ ומבצעים פוטוסינתזה באמצעות הגבעולים
 (ג) מהווה דוגמה להתאמת צמחים לתנאי מדבר
 (ד) **כל התשובות נכונות**
81. הצמחים ממוצא סודני בא"י מהווים:
 (א) **גבול תפוצה צפוני עולמי**
 (ב) דוגמא למינים אנדמיים בא"י
 (ג) מינים שחדרו מאירופה לאפריקה דרך א"י
 (ד) הצמחים ממוצא סודני בארץ ישראל הם תרבותיים ולא צמחי בר
82. הקשר בין עץ השיטה לציפור צופית נמצא ב:
 (א) הצופית ניזונה מפרי עץ השיטה
 (ב) **צמח הרנוג השיטים**
 (ג) הצופית מאביקה את עץ השיטה
 (ד) אין קשר בין השיטה שהנה צמח מדברי לצופית שחיה רק בצפונה של א"י
83. הגורם למגוון הצמחים בא"י, הגדול יחסית לשטחה הקטן, הוא:
 (א) מינים רבים שהובאו לכאן ע"י תרבויות שונות לאורך ההיסטוריה
 (ב) אדמתה הפוריה של א"י
 (ג) **מיקומה של א"י במפגש שבין ארבעה אזורים פיטוגאוגרפיים**
 (ד) בא"י מגוון גדול במיוחד של מיני מאביקים

84. הרנוג השיטים הינו צמח:
 (א) **טפיל חלקי, היות והוא מבצע פוטוסינתזה**
 (ב) חי בסימביוזה מלאה עם עץ השיטה
 (ג) טפיל מלא היות והוא הורג את הפונדקאי שלו
 (ד) טפיל מלא היות ואינו מבצע פוטוסינתזה
85. חברת הצומח העיקרית של החורש הים תיכוני היא:
 (א) חברת אלת המסטיק והחרוב
 (ב) חברת אלון התבור ואלת המסטיק
 (ג) **חברת אלון מצוי ואלה ארץ ישראלית**
 (ד) חברת אלון התבור ואלה ארץ ישראלית
86. חורש ים תיכוני מאפיין את חבל הארץ:
 (א) הר הכרמל
 (ב) הרי יהודה ושומרון
 (ג) הרי הגליל העליון והתחתון
 (ד) **כל התשובות נכונות**
87. עפצים נוצרים כתוצאה מ-
 (א) פציעה של העץ בחפץ חד
 (ב) **תגובה של רקמת הצמח לעקיצת חרק**
 (ג) הכלאה בין שני צמחים
 (ד) תגובה של רקמת הצמח לחומרי הדברה
88. מוצאם של עצי השיטה בנגב הוא:
 (א) **סודני**
 (ב) אירנו-טורני
 (ג) ים תיכוני
 (ד) סהרו-ערבי
89. מאפייני החורש הים תיכוני הם:
 (א) ירוק עד
 (ב) צמחים רבים בעלי עלים גלדניים
 (ג) סבוך וקשה למעבר
 (ד) **כל התשובות נכונות**
90. אזור התפוצה של פתילת המדבר הגדולה (תפוח סדום) בארץ הוא בעיקר:
 (א) לאורך מישור החוף כי שוררים בו תנאים דומים לאלו של המדבר
 (ב) כשמה כן היא, נפוצה בעיקר במדבריות הנגב
 (ג) צומחת בסדום בלבד ומכאן שמה
 (ד) **לאורך בקע ים המלח בגלל מוצאה הסודני**

91. פירות אדומים ועסיסיים בעצי החורש מבשילים בתקופת הסתיו:
 (א) כי אם היו מבשילים בקיץ, היו נרקבים מיד
 (ב) על מנת להתאים לעונת נדידת הציפורים
 (ג) על מנת שהעצים לא יצטרכו להוציא הרבה אנרגיה בקיץ השחון של א"י
 (ד) פירות אדומים ועסיסיים בחורש מבשילים על פי רוב דווקא בקיץ
92. בעבר, כיסה את א"י מהשרון ועד הגליל התחתון יער:
 (א) אלון מצוי
 (ב) שקמים
 (ג) אלה אטלנטית
 (ד) אלון התבור
93. צבעי השלכת הם תוצאה של:
 (א) עם מות הצמח מוזרם לעלים חומר שצבעו אדום-צהוב
 (ב) השתקפות האדמה והגזעים
 (ג) הפסקת הפוטוסינתזה גורמת להיעלמות הכלורופיל המכסה על שאר הצבעים
 (ד) נועדו לאפשר הסוואה לבעלי חיים בצבעים חומים בהירים
94. איזה מהעצים הבאים הוא ירוק עד ובעל עלים מחטניים?
 (א) אלון מצוי
 (ב) אלה ארץ ישראלית
 (ג) אורן ירושלים
 (ד) דולב
95. אילו מהצמחים הבאים מכונים "מבשרי הסתיו"?
 (א) כלנית, כרכום, חצב
 (ב) חלמונית, סתונית, כרכום
 (ג) חלמונית, פרג, סביון
 (ד) חצב, רותם, נרקיס
96. איזה מבין הצמחים הבאים הוא צמח מדברי?
 (א) זוגן השיח
 (ב) לוטם שעיר
 (ג) דולב מזרחי
 (ד) קיסוסית קוצנית
97. כשאומרים מין אנדמי מתכוונים ל:
 (א) צמח שעלול לגרום למחלות
 (ב) צמח שתפוצתו מוגבלת למקום מסוים
 (ג) צמח בעל תפוצה ים תיכונית
 (ד) צמח תועלת

98. האשל, המלוח והאוכם הם צמחים האופייניים ל-
 (א) הרים בגובה 300 מטר ומעלה
 (ב) ספר המדבר
 (ג) מישור החוף
 (ד) **מלחות**
99. קיומה של האלה האטלנטית בארץ ישראל היא, ככל הנראה:
 (א) **עדות לתקופת אקלים לח יותר ששררה כאן בעבר**
 (ב) עץ חדש שחדר לאחרונה לתחומי ארץ ישראל
 (ג) העץ השכיח ביותר בחורש הים תיכוני
 (ד) זהו המקום היחיד בו עץ האלה לא צריך לעמוד בשלכת
100. אלו מן התכונות הבאות נועדו להתאמה לתנאי מדבר?
 (א) סוקולנטיות (בשרניות)
 (ב) כסוי בשערות לבנות צפופות
 (ג) ציפוי שעווה לעלים
 (ד) **כל התשובות נכונות**
101. גיאופיט הוא צמח:
 (א) בעל התאמות לתנאי מדבר קשים
 (ב) שריד של צמח מתקופת האיאוקן
 (ג) **בעל פקעת, בצל או שורש מעובה**
 (ד) בעל התאמה לתנאי קור קשים
102. היותו של עץ עומד בשלכת בעונת החורף מוסברת באופן הבא:
 (א) זהו עץ רגיש לקור וליובש
 (ב) **זהו עץ ממוצא צפוני עם חורף קר**
 (ג) זהו עץ ממוצא ים תיכוני
 (ד) זהו עץ סרק
103. התאמת צמחים למדבר נעשית, בין השאר, ע"י:
 (א) **צמצום שטח הפנים של העלה**
 (ב) יצירת עלה חלק וחשוף
 (ג) הגדלת שטח הפנים של הצמח
 (ד) הבלטת הפיוניות
104. איזה משפט נכון לגבי השורש:
 (א) השורש יונק מהאדמה מים, מינרלים ומזון
 (ב) עומק השורש ופריסתו מושפעים מזמינות המים והתנגדות הקרקע
 (ג) בחצב הבצל ממלא את תפקיד השורש
 (ד) לצמחי מדבר מערכת שורשים גדולה יותר ביחס לנצר (החלק העל
 קרקעי של הצמח), מאשר לצמחים באזור גשום
 (ה) **כל המשפטים נכונים**

105. איזה משפט נכון:

- (א) צמחים חד שנתיים יהיו מעוצים בדרך כלל
 (ב) **צמחים חד שנתיים יצמחו בארץ ישראל בעיקר בעונת החורף ובאביב**
 (ג) לצמחים רב שנתיים אין פרחים ופירות
 (ד) כל המשפטים נכונים

106. איזה משפט נכון:

- (א) החלק הצעיר בענף הוא קצהו ולא בסיסו.
 (ב) תפקיד הגבעול או הגזע הוא הובלה של מים ומינרלים מהשורש בצינורות העצה, שהם תאים מתים.
 (ג) תפקיד הגבעול או הגזע הוא הובלה של חומרי מזון, סוכרים, חומצות אמינו, והורמונים צמחיים, ממקום יצירתם אל כל חלקי הצמח, כלפי מטה לכיוון השורש, וכלפי מעלה לפרחים ולפירות, בצינורות השיפה שהם תאים חיים.
 (ד) טבעות שנתיים מעידות על התרחבות הגזע; על פי רוחב הטבעות ניתן ללמוד גם על שנות בצורת שעבר הצמח.
 (ה) **כל המשפטים נכונים**

107. איזה משפט נכון:

- (א) **פרחים המואבקים ע"י חרקים הם בדרך כלל צבעוניים**
 (ב) לפרחים המואבקים ע"י חרקים יש גרגרי אבקה קלים ורבים
 (ג) לצמחים המתרבים בדרך אל מינית אין פרחים
 (ד) בכל הפרחים המואבקים ע"י בעלי חיים יש צוף

108. איזה משפט נכון:

- (א) סוכרים הם חלק מתוצרי הפוטוסינתזה.
 (ב) הצמח מטמיע (עושה פוטוסינתזה) בשעות האור, ונושם רק בשעות הלילה.
 (ג) תהליך הפוטוסינתזה מתרחש בעלים ו/או בגבעולי הצמח.
 (ד) היתרון בעובדה שהפיוניות (הפתחים שדרכם מתבצע חילוף הגזים) בצמח הוותם נמצאות בחריצים שבגבעולים, הוא שפליטת אדי המים קטנה יותר.
 (ה) לצמחים ולצמחי מים (כמו אצות חד תאיות) חשיבות רבה בהעשרת האוויר/המים בחמצן.
 (ו) **כל המשפטים נכונים**

109. יצורים אוטוטרופיים (כמעט כל הצמחים) הם יצורים:

- (א) מיקרוסקופיים
 (ב) טפילים
 (ג) **המייצרים את מזונם באופן עצמאי**
 (ד) המקיימים סימביוזה עם יצורים אחרים

110. איזה מהמשפטים הבאים נכון:
- (א) כיסוי הצומח מושפע מכמות המשקעים בבית הגידול
 (ב) מגוון מינים גדול בבית גידול מעיד על תנאים לא קיצוניים
 (ג) בתה היא תצורת צומח האופיינית לשטח בתהליך התפתחות מוקדם
 (ד) לצמחי חלוץ תכונות של עמידות בתנאי בית גידול קשים (לדוגמה, כמות מים קטנה וקרינה חזקה)
 (ה) **כל המשפטים נכונים**
111. עמילן הוא:
- (א) **חומר התשמורת העיקרי בצמחים**
 (ב) תוצר ביניים בתהליך הפוטוסינתזה
 (ג) חומר דוחה חרקים שנמצא בעלים ומגן עליהם
 (ד) חומר ריחני שמושך חרקים לצורך האבקה
112. תהליך הפוטוסינתזה מעשיר את האטמוספירה ב:
- (א) פחמן
 (ב) **חמצן**
 (ג) חנקן
 (ד) כל התשובות נכונות
113. פטריות אינן שייכות לממלכת הצמחים משום ש:
- (א) יש להן רגל ולכן הן שייכות למחלקת בעלי החיים
 (ב) **הן חסרות כלורופלסטים**
 (ג) ברובן מיקרוסקופיות וקשה למיין אותן
 (ד) הן מכילות חומרי רעל מסוכנים
114. רותם המדבר נפוץ בחולות מישור החוף כי:
- (א) בחולות כמות המשקעים קטנה כמו במדבר
 (ב) **כמות המים הזמינה לצמח בחולות קטנה בגלל החילחול המהיר בחול**
 (ג) לחות האוויר במישור החוף נמוכה והצמח מאבד כמות מים גדולה
 (ד) כל התשובות נכונות
115. אלקלואידים הם:
- (א) חומרים שנועדו למשוך מאביקים
 (ב) חומרים שומניים שמספקים אנרגיה לצמח
 (ג) מינרלים שצמחים צריכים לצורך קיומם
 (ד) **חומרי רעל בעלי טעם מר שיכולים להיות בחלקי הצמח השונים ושומרים עליהם מפני אכילה**

116. פסיג הוא:
- (א) עלה עוברי המכיל חומרי תשמורת לתהליך הנביטה
 (ב) עלי עטיף המגינים על הנבט הצעיר מפני טורפים
 (ג) שם כולל לכל הצמחים בעלי כלורופיל מסוג b
 (ד) השורש הראשוני שבוקע מן הזרע
117. חלקי הפרח הנקביים מורכבים מ:
- (א) שחלה, עמוד עלי וצלקת
 (ב) עלי כותרת, עלי עטיף וצוף
 (ג) מאבקים, אבקנים ואבקה
 (ד) משטח דריכה, צופנים וביציות
118. בתהליך ההפריה, תפקיד הנחשון הוא:
- (א) להגן על תא הזרע מפני טורפים
 (ב) להמיס את עמוד העלי כדי שהביצית תוכל להגיע לתא הזרע
 (ג) להעביר את תאי הזרע מן הצלקת אל הביצית
 (ד) לסלק אברי לוואי שסיימו את תפקידם
119. בצמחים שונים, חומרים המשמשים לתרופות נוצרים ומרוכזים:
- (א) בשורש
 (ב) בגבעול
 (ג) בעלים
 (ד) בפרחים
 (ה) כל התשובות נכונות
120. חומרים המשמשים כתרופות נוצרים על ידי הצמחים על מנת:
- (א) למשוך מאביקים
 (ב) לדחות אוכלי צמחים
 (ג) לשפר את כושר הרבייה
 (ד) לגרום לאדם להפיץ אותם בכל רחבי העולם
121. מבחינה בוטנית, ישראל נמצאת בתחום הממלכה:
- (א) הפליאוארקטית
 (ב) הניאוטרופית
 (ג) הסודנו-טרופית
 (ד) הים תיכונית
122. מה משותף לאזוב, אזובית, מרווה ושום?
- (א) ארבעתם שייכים למשפחת השפתניים
 (ב) ארבעתם פורחים בסתיו
 (ג) ארבעתם משמשים את האדם כצמחי תבלין
 (ד) ארבעתם גיאופיטים

123. החבל הים תיכוני בארץ ישראל משתרע:
 (א) על פני כל ההרים שגובהם מעל 300 מטרים
 (ב) **מצפון לקו הגשם של 300 מ"מ**
 (ג) בכל הארץ מצפון לבאר שבע
 (ד) בכל מקום שבו הטמפרטורות בקיץ אינן עולות על 32 מעלות צלסיוס
124. איזה מהחלקים הבאים **אינם** נמצאים בכל הפרחים:
 (א) עלי
 (ב) אבקנים
 (ג) עלי גביע
 (ד) **כל התשובות נכונות**
125. בתנאי התפתחות תקינים, ביצית שהופרתה מבשילה והופכת ל:
 (א) זרע
 (ב) פרי
 (ג) תרמיל
 (ד) **כל התשובות נכונות, אבל במשפחות שונות**
126. בחגורת הספר המפרידה בין החבל הים תיכוני לחבל המדברי יש ריכוז של צמחים:
 (א) סהרו-ערבים
 (ב) ים תיכוניים
 (ג) **אירנו-טורנים**
 (ד) סודנו-טרופים
127. מה מייחד את החזזית מבין כל יתר הצמחים?
 (א) זהו צמח יצע
 (ב) **האורגניזם נוצר מסימביוזה בין אצה לפטריה**
 (ג) תוחלת החיים שלו קצרה במיוחד
 (ד) יש לו כושר הצמדות לסלעים ויכולת לשאוב מים אפילו מאבן
128. מה משותף לאצות, פטריות, חזזיות וטחבים?
 (א) כולן חסרות כלורופלסטים
 (ב) כולן הסתגלו לחיות בבתי גידול קיצוניים
 (ג) כולן מופצות ע"י מים
 (ד) **כולן חסרות רקמת הובלה**
129. שושניים, מורכבים, מצליבים ושפתניים הם שמות של:
 (א) **משפחות**
 (ב) מינים
 (ג) חברות צמחים שהסתגלו לחיות במדבר
 (ד) חברות צמחים בחברה הפליאוארקטית

130. אצל חשופי זרע, הזרעים נמצאים בדך כלל ב:

- (א) פירות
- (ב) מנבגים
- (ג) **אצטרובלים**
- (ד) לחשופי זרע אין זרעים

131. גיאופיטים הם צמחים:

- (א) חד-ביתיים
- (ב) דו-ביתיים
- (ג) חסרי אברי רבייה נקביים
- (ד) **בעלי איברי אגירה תת-קרקעיים**

132. סוקצסיה היא:

- (א) משפחה של צמחים שהסתגלו לחיים בחולות
- (ב) **תהליך התפתחות הצומח מחברת חלוץ לחברת השיא**
- (ג) תהליך התנוונות שמתרחש בגלל הרעת תנאי הקיום
- (ד) התהליך שבו מינים פולשים דוחקים מינים מקומיים

133. חברה רב שכבתית מאפיינת:

- (א) אזורים בעלי משאבים מעטים
- (ב) **אזורים בעלי משאבים רבים**
- (ג) אזורים שבהם תנאי האקלים קיצוניים
- (ד) אזורים שבהם תנאי האקלים יציבים

134. חברת השיא בחבל הים תיכוני היא חברת:

- (א) אורן ירושלים
- (ב) אלון מצוי ואלה ארץ ישראלית
- (ג) חורש רב שכבתי
- (ד) **קיימים חילוקי דעות בין החוקרים בין יער אורנים לבין חורש אלון מצוי ואלה ארץ ישראלית.**

135. בתהליך הפוטוסינתזה נוצר חומר אורגני (גלוקוז) מ:

- (א) סוכרים פשוטים (לקטוז ופרוקטוז)
- (ב) חומרים אורגניים מורכבים (עמילן)
- (ג) **חומרים אנאורגניים (מים ופחמן דו-חמצני)**
- (ד) חלבונים ושומנים

136. בת משפחתה של השקמה?

- (א) **תאנה**
- (ב) גויאבה
- (ג) שקדייה
- (ד) שיזף

137. מדוע יש למטפסים, כמו הקיסוסית, פירות אדומים?
 (א) למעשה אין לצבע כל חשיבות שכן רוב החיות עיוורות צבעים.
 (ב) כפי שנהוג בעולם החי, גם אצל צמחים מסמן הצבע האדום סכנה.
 הפירות האדומים מרמזים כי רעילים הם ומסוכנים למאכל.
 (ג) **ציפורים קולטות בקלות צבע אדום. הן מבחינות בפירות האדומים מבין העלים הירוקים. הן נהנות מן המזון העסיסי והצמח נהנה מכך שהן מפזרות את זרעי הפירות.**
138. לאיזה כיוון נכרכים המטפסים?
 (א) המטפסים צומחים ונתפסים על הצמח תמיד מכיוון מזרח, ממנו מגיעה בבוקר השמש החיוניות לגידולם.
 (ב) **בחצי כדור הארץ הצפוני, כל המטפסים נכרכים נגד כיוון השעון, בעוד אותם המינים כאשר הם גדלים בחצי הכדור הדרומי, נכרכים עם כיוון השעון.**
 (ג) כיוון ההכרכות תלוי בכיוון ממנו מגיעה הרוח. הרוח מטה את הצמח בהיותו צעיר וחסר כוח התנגדות והוא ממשיך לגדול באותו כיוון בו החל.
 (ד) הכיוון שונה בין מיני המטפסים.
139. במאה ה-19 הובא האקליפטוס מאוסטרליה במטרה:
 (א) **לייבש את הביצות וכמטהר אוויר**
 (ב) לשמש כעץ נוי לצל [מטרה משנית]
 (ג) לצורך ייעור הארץ וכדי שישמש כשובר רוח [מטרה משנית]
 (ד) מקור לאספקת עצים לבניין ולחרושת העץ [מטרה משנית]
140. למה משמשים בלוטי האלון?
 (א) לעצירת שלשול, לטיפול בכאבים ובבעיות במעיים
 (ב) מזון לבעלי חיים אחרים
 (ג) לעיבוד עורות בבורסקאות
 (ד) **כל התשובות נכונות**
141. ארץ ישראל נמצאת בתחום הממלכה:
 (א) הפליאוארקטית
 (ב) הניאוארקטית
 (ג) הפליאטרופית
 (ד) **האירנו-טורנית**

[לסיכום ההרצאה על הצומח בארץ ישראל](#)

[לסיכומים ודוחות מקורס מורי דרך](#)